

Отже, невідповідність сучасної нормативно-методологічної бази, відсутність комфортного податкового клімату, який стимулював би до створення ФПП – призводять до погіршення ефективності діяльності ФПП і є нагальними проблемами, які треба вирішувати.

Фінансово-промислові групи – є ефективним інструментом модернізації вітчизняної економіки, необхідність їх створення також пояснюється створенням нової системи інвестування та поширенням структур, які будуть здатні до самовдосконалення коопераційних зв'язків.

Перелік посилань:

1. Воробійов Є.М. Перспективи розвитку транснаціональних фінансово-промислових груп на пострадянському просторі / Є.М. Воробійов, В.Г. Золотухін // Вчені записки Харківського гуманітарного інституту «Народна українська академія» [Текст] : наукове издание. Т. 9 / Харківський гум. ін-т «Народна українська академія» ; Голов. ред. В.І. Астахова. – Харків : [б. и.], 2013. – С. 261.

2. Економіка інсайдерів може стать преградою на пути дальнішого розвитку України. Бетина Н. / Зеркало недели. – № 46. – 2015.

ВИКЛИКИ ДЛЯ ПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Л.В. Лебедева, канд. екон. наук

Київський національний торговельно-економічний університет

За останні роки економічна співпраця між Україною та ЄС зростає, про що свідчить динаміка зовнішньоторговельної діяльності. Адже, вже чотири роки для українських експортерів фактично почала діяти зона вільної торгівлі з ЄС, з квітня 2014 року запрацювали автономні торговельні преференції Європейського Союзу, які включають ті самі умови для експорту товарів у країни ЄС, що й поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі, яка набула чинності з січня 2016 року.

Так, у 2017 році частка країн ЄС по операціям з товарами у порівнянні з 2016 р. збільшилась та становила в експорті – 40,5 %, в імпорті – 41,9 % (у 2016 р. – 37,1 % та 43,7 %) (таблиця 1). З 2014 року спостерігається значне зростання частки країн ЄС у зовнішньоекономічних операціях України у експорті з 31,5 % у 2014 р. до 40,5 % у 2017р., та у імпорті з 38,8 % до 41,9 % відповідно. Загалом, у 2017 р. експорт товарів до країн ЄС становив 17534,5 млн. дол. США і збільшився порівняно з 2016 р. на 29,9 % (на 4038,2 млн. дол.), імпорт – 20795,8 млн. дол. та збільшився на 21,3 % (на 3655,0 млн. дол.) [1]. Це найвищі показники з 2012 року, за періоду до воєнних дій.

Таблиця 1

Частка країн ЄС та СНД у експорті та імпорті України (товари), у % до загальної кількості [1]

	Експорт				Імпорт			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Країни СНД	27,61	20,47	16,6	16,0	31,74	27,95	21,8	23,1
Країни ЄС (28)	31,5	34,1	37,1	40,5	38,8	40,9	43,7	41,9

Найбільші обсяги експорту до країн ЄС склали продукція агропромислового комплексу та харчової промисловості – 32,2 % від загального обсягу експорту, недорогоцінні метали та вироби з них – 21,4 %, у т.ч. чорні метали та вироби з них – 20,2 %, механічні та електричні машини – 14,2 %. Найвагоміші обсяги імпорту товарів із країн ЄС склали механічні та електричні машини – 21,8 % від загального обсягу імпорту, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 17,2 %, мінеральні продукти – 15,0 %, засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби – 10,8 %, товари агропромислового комплексу та харчової промисловості – 9,8 % [1].

Якщо порівнювати товарну структуру експорту-імпорту з країнами ЄС із загальною структурою експорту-імпорту, то можна помітити наступні тенденції: за окремими товарами з меншим ступенем переробки (мінеральні продукти) частка експорту в країни ЄС вища за середні по всьому експорту та по окремим товарам з більшою доданою вартістю, частка країн ЄС є нижчою за середні показники (жири та олії тваринного або рослинного походження, готові харчові продукти).

За даними Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, у першому півріччі 2017 року експорт українських товарів до ЄС перші місця у товарній структурі займали: кукурудза (11,9 %), руда та залізні концентрати (9 %), соняшникова олія (8,8 %), проводи та кабелі (7,5 %), а також напівфабрикати зі сталі (5,6 %) [2].

З вищевикладеного можна зробити наступні висновки. У зовнішньоекономічній діяльності країни ЄС прагнуть експортувати продукцію з більшою доданою вартістю (фармацевтика, машинобудування). Хоча, по окремих позиціям, де продукція конкурентна і за якістю, і за ціною, як вироби підприємств енергетичного машинобудування України, схильні й до імпорту високотехнологічної продукції. Варто відмітити, що експорт продукції машинобудування в країни ЄС нашої країни наразі стикається з чисельними труднощами, пов'язаними із стандартами, технічними умовами, екологічними вимогами. Не можна виключати й політичний підтекст прагнення в першу чергу завантажити власні робочі сили, не дивлячись на конкурентні переваги імпортованої продукції з України. Загалом, експортується продукція з України з низькою доданою вартістю, як-то сировина для харчової промисловості та машинобудування, а імпортується навпаки продукція з високою доданою вартістю. Як це не прикро, констатуємо, що Україна займає місце постачальника сировини, ресурсів, а тепер вже й робочої сили до країн ЄС, при цьому будучи ринком збуту для товарів з ЄС.

Перелік посилань:

1. Сайт Державної служби статистики України. Електронне джерело. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. Електронне джерело. Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>

ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

В.М. Марченко, д-р екон. наук, професор

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Розвиток економіки незалежної України супроводжувався розвитком видів і ускладненням форм економічних небезпек та загроз. Так, період роздержавлення та масової приватизації державного майна, був пов'язаний зі зростанням організаційної нестійкості та нестабільності функціонування всього економічного механізму, що було зумовлено як наслідком впливу зовнішніх та внутрішніх загроз, так і виступало своєрідною загрозою для подальших періодів розвитку економіки. Основними загрозами для даного періоду розвитку економіки стало руйнування господарських взаємозв'язків між господарюючими суб'єктами та економічна дезінтеграція, які супроводжувалися втратою економічного потенціалу як підприємств, так і економіки країни в цілому.

В умовах відсутності ефективного економічного та правового механізму державного контролю та регулювання за процесами становлення ринкових елементів господарювання в економіці України почали з'являтися негативні процеси та явища, які засвідчували про зростання небезпеки економічної діяльності підприємств, а відповідно і держави. Так, в середині 90-х років слабкість правової та судової систем стала причиною появи рекету, який в словнику іншомовних слів трактується як великий шантаж, здирання шляхом залякування чи грубого насильства й фізичної розправи.

Поступовий розвиток ринкових елементів механізму господарювання, який супроводжувався процесами концентрації виробництва, консолідації активів та централізації влади зумовив формування складних організаційних структур в економіці України, таких як фінансово-промислові групи, холдинги, великі корпорації, пов'язані між собою правом власності однієї особи. Паралельно з процесами олігополізації більшості товарних ринків в економіці України виникла загроза для побудови конкурентного ринку та висококонкурентної економіки. Підтвердженням зроблених висновків є статистика співвідношення між малими та великими підприємствами в Україні. Так, якщо в європейських країнах 80% ВВП формується за рахунок суб'єктів малого бізнесу, то в Україні лише 20 %.

Процеси зростання великого приватного капіталу ускладнили форми набуття прав власності на об'єкти промисловості. Так, поширеними серед них були наступні: придбання державних пакетів акцій; придбання акцій у членів трудового колективу; придбання акцій на вторинному ринку акцій; доведення до банкрутства підприємств, включених в реєстр підприємств, які заборонені до продажу; вороже поглинання; грінмейл тощо. Основним чинником, який призвів до використання тіньових схем набуття прав власності на уже розподілені активи стала відсутність набору елементів механізму вчасного реагування на появу загроз та небезпек.

Так, Закон «Про акціонерні товариства» покликаний врегулювати діяльність акціонерних товариств, зробити її більш відповідною до європейської практики, впровадити дієві механізми захисту інвесторів, спростити доступ акціонерних товариств до ринку капіталу обговорювався понад 15 років.